

Marijinog posredništva. Njezino posredništvo odnosi se na sve ljude i na sve milosti. Posljedica ovog posredništva jest dakako posebna obveza ljudi, da se utiču presv. Bogorodici. U zadnjem, četvrtom dijelu, govori auktor o kultu Bl. Dj. Marije i o temelju toga kulta, njezovoj naravi, historiji, značenju itd.

Knjiga imade 466 str. Pisana je vrlo lagano, pregledno i jasno. Sve su auktorove tvrdnje dokumentirane jakim teološkim dokazima. Knjiga je prepuna raznovrsnog materijala o preblaž. Djevici Mariji, pak je stoga preporučujemo ne samo bogoslovnima nego i dušobrižnicima. **S. B.**

Bartmann, Dr. Bernhard, Professor der Theologie in Paderborn, Grundriß der Dogmatik. 2., neubearbeitete Auflage. (Herders theologische Grundrisse.) gr. 8° (XH u. 262 S.) Freiburg im Breisgau 1931, Herder, 5 M.; in Leinwand 6.40 M.

Ovo djelo poznatog naučnjaka imade svrhu da bude priručnik i pomagalo svima onima, koji su pozvani da narod poučavaju u vjeri. U prvom redu dakako namjenjeno je svećenicima i učiteljima te onima, koji su u službi »Kat. akcije« ili inače svojim položajem zvaní, da druge poučavaju. Djelo je također vrlo podesno da bude priručnik za akademičare, koji su željni znanja katoličkih istina. Djelo se odlikuje kao i sva mnogobrojna auktorova djela bogatstvom sadržaja, ljepotom forme i jasnoćom izlaganja. **S. B.**

Lercher L. S. J. Institutiones theologiae dogmaticae. Vol. I. De vera religione, De Ecclesia Christi, De traditione et Scriptura 8° (X. et 658 S.) Oeniponte 1934, F. Rauch, M. 11.

Prvo izdanje ove knjige izašlo je 1927. Ovaj svezak sadrži fundamentalnu bogoslovlju u tri knjige: 1. De vera religione. Tu je govora o biti i nuždi religije, o biti, mogućnosti, nuždi i spoznatljivosti objave, te o Kristu kao Božjem poslaniku. 2. De Ecclesia Christi: Taj dio govori o osnivanju i uredenju Crkve, o biljezima Crkve, te o njezinoj upravnoj i učiteljskoj vlasti. 3. De traditione et Scriptura. Prva glava govori o opstojnosti tradicije i njezinim kriterijima, a drugi o Sv. Pismu i to o opstojnosti inspiracije, njeznoj biti i njezinom opsegu. U trećoj glavi (Dodatku) govori pisac o činu vjere, gdje nam podaje potpunu analizu ovog čina. Ovaj se svezak kao i ostale knjige auktorove odlikuje preciznošću i jasnoćom, te mirnim ili snažnim i krepkim dokazivanjem.

Auktor je vrlo zgodno i dobro označio formalni predmet fundamentalne dogmatike u opreci prema formalnom objektu specialne dogmatike. On veli: »Objectum formale theologiae fundamentalis est demonstrabilitas historica et philosophica facti divinae revelationis, quum contra objectum formale dogmaticae specialis sit demonstrabilitas veritatis ex verbo Dei revelato« (Str. V.) U nauci o biljegama Crkve kaže auktor: »Nostra quoque aetate tractatio de 4 notis ut perquam utilis retinenda, et in his paginis summatis delineanda est« No biljezi po auktorovu mišljenju sami ne dokazuju, da je rimska Crkva prava. Ta se teza dokazuje iz božanske institucije primata. Po auktorovu mišljenju dokaz za istinitost rimske crkve

iz primata biva samo utvrđen biljegama prave Crkve (Str. 450). — U poglavlju o vjeri izlaže nam »analysim fidei« od P. Strauba te toj analizi pred ostalim izlaganjima daje prednost (str. 631) jer se čini da u njoj imade najmanje poteškoća.

S. B.

Lercher L. S. J. Institutiones theologiae dogmaticae. Vol. II, De Deo uno, De Deo trino, De Deo creante et elevante 8° (XXVI A 518) Oeniponte 1934 F. Rauch.

Prva knjiga De Deo uno sadrži: 232 str. Iz čitavog razlaganja i dokazivanja odsjeva duboka filozofska sprema, koju posjedule auktor. Kod dokazivanja egzistencije Božje zanimivo je, da auktor ne navodi t. zv. deontološkog dokaza. Čini se da taj dokaz ne će imati osobite vrijednosti, jer pojam i svijest dužnosti, prave i apsolutne, pretpostavlja već spoznaju apsolutnog bića, koje jedino može biti podloga svijesti prave i apsolutne dužnosti. — Kod raspravljavanja »De mundi creatione« navodi auktor sve teorije koje su iznjeli katolički bogoslovi za tumačenje hexaemeronu. Po njegovom mišljenju ne može si nijedna dosadanja teorija prisvajati isključivo pravo na potpunu istinu. To poglavlje svršava riječima: »Prorsus adaequata et ab omni dubitatione remota cognitio intentionis, qua Deus descriptionem operis creationis Moysi inspiravit, hominibus mortalibus concessa esse non videtur«.

S. B.

Lercher, L. S. I. Institutiones theologiae dogmaticae. Vol. IV. 8° (763 S.) Oeniponte 1930, Rauch, M. 13.

Ovaj svezak govori najprije o ulivenim krepostima uopće, a onda o bogoslovskim kreposti vjere, ufanja i ljubavi. Iza toga izlaže auktor nauku o sakramentima uopće i o sakramentima napose. Zadnji traktat jest de novissimis. Na koncu se nalazi potpuni alfabetski registar za sva četiri sveska. U prepornim pitanjima iznosi pisac svoje mišljenje, koje uvijek potkrepljuje jakim razlozima. Tako n. pr. u spornom pitanju o načinu uzročnosti sakramenata zastupa auktor s Billotom tezu de causalitate intentionali. Ovaj svezak kao i svi ostali odlikuje se preciznim izlaganjem pojmova, preglednom obradbom teze te konciznom ali jasnom argumentacijom.

S. B.

Dr. Andrija Spiletak, Strossmayer i pape. Na temelju originalnih spisa iz arhiva biskupske kancelarije u Dakovu pretiskano iz »Glasnika biskupije đakovačke«. Đakovo 1934. Tisak biskupijske tiskare, 8° — 338, cij. 20 Din.

Msgr. dr. Andrija Spiletak izdao je pred kratko vrijeme Strossmayerove govore na vatikanskom koncilu s hrvatskim prijevodom i dokumentima, koji se iz vatic. koncila odnose na Strossmayera. Ova pak monografija jest skup svih onih brižnih arhivalnih studija uglednog pisca, koje osvjetljaju život i rad biskupa Strossmayera, počevši od njegova biskupskog imenovanja pa do njegove smrti. Pisac je iz obilja arhivalne građe sabrao ono, što najmarkantnije karakteriše osobu biskupa Stros-